



HÍVOM A CSALÁDOKAT 2010 júniusában

**Kedves családok és házaspárok, kedves családokat szerető szerzetes- és paptestvérek,
kedves mindnyájan, akik a család és az élet mellett álltok!**

A szülők és gyermekeik kölcsönös felelőssége

A szülők és a gyerekek egymással kölcsönös felelősségen alapuló generációs közösségben állnak. A generációk közötti szolidaritásra épül az összetársadalmi szolidaritás, a szociális biztonság.

Ha valakiért vagy valamiért felelősek vagyunk, akkor viselnünk kell a velük kapcsolatos cselekedeteink következményeit. Az ember, amikor megfogant gyermekére kimondja az IGEN-t, elfogadja Isten ajándékát, igennel felel Istennek, és ezzel vállalja gyermekéért a felelősséget. Szabad döntésen alapuló, önként vállalt felelősség ez, de visszavonhatatlan, élethosszig tartó kötelezettség. Egy fiatal apa mondta el, hogy amíg nem voltak gyerekei, napjait a maga kedve szerint irányította, amióta első gyermeke megszületett, minden percét befolyásolja a tudat, hogy van valaki, akit rábízta, akiért felelős. De ez a tudat nem nyomasztó, hanem ösztönző, megsokszorozza erőit, mert tudja, és naponta megtapasztalja, hogy az, Akitől az ajándékot kapta, Akinek igennel válaszolt, gondoskodik róluk.

Isten minden ember szívébe írja a törvényt: tiszteld atyádat és anyádat. Erre a szívünkben lévő jövő isteni szóra adott válasz a szülőkért vállalt felelősség. „A negyedik parancsolat figyelmezteti a felnőtt gyermekeket a szülők iránti felelősségükre. Amennyiben lehetőségük van rá, anyagi és erkölcsi támogatást kell nyújtaniuk nekik öreg korukban vagy betegségükben, magányukban vagy ínségükben.” (KEK 2218) A szüleink iránti tisztelet és megélt felelősség örömet okoz, még akkor is, ha sokszor fáradtsággal, gonddal jár. Önmagát, saját emberi méltóságát alázza meg, aki kitér e felelősség elől. A szüleiket nem tisztelő emberek gyakran keserűek, mogorvák, az sem ritkaság, hogy gyerekeiktől ők sem kapnak megfelelő tiszteletet, mintha folyamatossá válna a tisztelet elmaradásának lánc.

Beszélgétek meg családi, baráti vagy rokoni körben: mit éreztetek, amikor tudatára ébredtetek: gyermekeitekért felelősek vagytok! Hogyan tudjátok éreztetni idős felmenőitekkel, hogy szükségetek van rájuk, hogy fontosak nektek?

A tudatosan vállalt és a mindennapok gyakorlatában megjelenő felelősség a szeretetből táplálkozik. Aki igazán szereti gyermekét, a gyermek ügyében mindig úgy igyekszik intézkedni - akár lemondva a saját érdekéről -, hogy annak javát szolgálja. „Elsősorban a szülők felelősek gyermekeik neveléséért. E felelősségükről főként egy olyan család megteremtésével tesznek tanúságot, amelyben a gyengédség, a megbocsátás, a tisztelet, a hűség és az ingyenes szolgálat magától értetődik. A család az erényekre nevelés alkalmas helye. Ez megkívánja az önmegtagadás, a helyes ítélet és az önuralom - melyek minden igazi szabadság föltételei - begyakorlását. A szülők tanítsák meg gyermekeiket arra, hogy képesek legyenek alárendelni az anyagi és természetes dolgokat a belső és lelki értékeknek. A szülők súlyos felelőssége, hogy jó példát mutassanak gyermekeiknek. Ha saját hibáikat be tudják ismerni előttük, őket is jobban tudják majd irányítani és jobbitani.” (KEK 2223)

A szülők felelősek gyermekeik testi-lelki fejlődéséért, nem háríthatják a felelősséget a szerintük gyengén működő iskolára, nem hivatkozhatnak munkahelyi elfoglaltságaikra. Felelősek azért, hogy a gyerekek megfelelő társakkal barátkozzanak, és hasznosan töltsék szabadidejüket, elsajátítsák a hitbéli és vallási ismereteket. A gyermekek „különösen nagy hálával tartoznak azoknak, akiktől a hit ajándékát, a keresztség kegyelmét és az életet kapták az Egyházban. Ezek lehetnek a szülők, más családtagok, nagyszülők, lelkipásztorok, hitoktatók, tanítók vagy barátok.” (KEK 2220) Szent Pál is kiemeli a hitét továbbadó nagyszülő és szülő jelentőségét: „Jól emlékszem őszinte hitedre; ez előbb nagyanyádban, Loiszban, majd anyádban, Eunikében élt, és most biztosan tudom, téged is eltölt” (2Tim 1,5).

Idézzetek fel olyan eseteket, amelyekben gyermekeitek javát szolgálva lemondásra, áldozatra kényszerültetek! Kik vezettek be titeket a hit igazságaiba?

A szüleiket szerető gyermekek arra törekednek, hogy az „öregék” nyugalomban, békességben, szeretetteljes légkörben tölthessék napjaikat és ne szenvedjenek hiányt semmiben. A szülők örömmel segítenek gyerekeiknek az unokák körül, de tudják, hogy nincs javukra az, ha beavatkoznak a nevelésbe, az ifjabb család „belügyeibe”. A felnőtt gyerekek tisztelik megöszült szüleiket akkor is, ha úgy látják, hogy tapasztalataik gyorsan változó világunkban elavulnak, aktualitásukat veszítik. Jó tanácsaikat szeretettel fogadják ilyenkor is, és rászánják az időt, hogy megbeszéljék velük a teendőket. "Viseljétek el egymást szeretettel. Igyekeztek megtartani a lelki egységet a béke kötelékében." (Ef 4,2-3).

Előfordul, hogy a nagyszülők szerepe csupán a gyerekvigyázásra, vagy a ház körüli segítségre korlátozódik. Hogyan szolgálhatja a családtagok mindegyikének javát a generációk közötti felelősségteljes együttműködés?

A szülők iránti tisztelet kihat az egész családi légkörre. "Az öregek koronája a fiak fiai, és a fiak dicsősége az ő atyáik" (Péld 17,6). A szülők és gyermekek egymásért vállalt kölcsönös felelőssége biztonságot és kiegyensúlyozott derűt ad a családnak. A megélt felelősség nyomán növekszik, elmélyül a szeretet szülők és gyerekek, nagyszülők és dédunokák között. Ennek nyomán kialakul a családon belüli szolidaritás, majd ez kitérül családok közötti szolidaritássá. Ahol a családokon belül a szülők és gyermekek közötti kapcsolatot az egymásért vállalt kölcsönös felelősség jellemzi, ahol erős a generációk között a szolidaritás, ott az egész társadalmat átjárja az egymás javát kereső magatartás, kialakul a szeretet civilizációja.

Milyen akadályokba ütköztök, amikor szolidaritást akartok vállalni más családokkal, családközösségekkel? Hogyan találtátok meg a hangot olyan segítségre szoruló családokkal, akik a tietekétől különböző értékrendet vallanak?

Bíró László
a MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke